

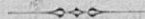
NÅGRA ORD

TILL

GIFTA KVINNOR

AF

DOROTHY BECK.

HELSINGFORS,

J. SIMELII ARFVINGARS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG,

1906.

Några ord till gifta kvinnor.

En sak, som mer än något annat i världen skulle bidraga till välsignelse i äktenskapet, vore, om hvarje kvinna i sin ungdom finge pröfva på hvad det vill säga att bli „någoting själfständigt“.

På botten af kvinnans missnöje med sin lott, hennes underskattande af sin man och hennes afsmak för hemlifvet ligger den hemliga tron, att enda skälet, hvarför hon icke blifvit världsberömd, är att hon gifte sig, i stället för att egna sig åt konst eller litteratur.

Ty hur kan man vänta, att en kvinna, som är fullt förvissad om, att hon skulle ha blifvit en Selma Lagerlöf, om hon „bara fått ägna sig åt det“, skall ha annat än förakt till öfver för en man, hvilken inte alls är boksynt, eller ha sinne för att se efter, att lillens mjölk inte är sur eller för kall?

Det vore ju alldeles galet att tänka, att en dam, som tror sin enda mission i lifvet ha varit att spela lady Macbeth och dissekera passionerna som Sarah Bernhardt eller sjunga som en Kristina Nilsson, skulle kunna sänka

sig nog djupt att sopa under sängen eller se till att biffen inte blir för hårdstekt.

Hon anser sig naturligtvis vara ett fullständigt offerlam och i sin fåfänga låter hon sin stackars man betala, han som dag ut och dag in arbetar för att hon ingenting skall sakna.

Om hvarje kvinna hade försökt att försörja sig själf — om hon hade fått inbrändt i minnet hågkomsten af långa, tunga dagar, då hennes trötta fötter trampade innanför en disk eller hon med värkande hufvud stirrade på siffrorna i kassaboken; om hon hade varit med om de tusende förödmjukelser en kvinna, som arbetar för sitt bröd, är underkastad; om hon kunde sluta ögonen och återse det tarfliga inackorderingsrum, där hon tillbragte sina långa aftnar, och än en gång känna den dödliga fruktan för att förlora sin plats, så skulle det i sanning finnas färre missnöjda hustrur i världen.

Den kvinna, som har en snäll make och ett godt hem, en stor, stark karl, som står mellan henne och alla inkasserare af räknin-gar, borde verkligen tacka Gud för sin lott och bli en smula mera hänsynsfull mot sin man.

Orsaken till, att en kvinna, hvilken eger en man, som väl försörjer henne, är så glömsk och omedveten af denna välsignelse, är den,

att hon aldrig vet af någonting annat än att bli försörjd.

Hon har aldrig förtjänat en krona, hon känner inte till den nattmaran, som heter att möta en utgift med en tom plånbok.

Allting har varit så jämnt och lätt för henne. Hon har kommit från det goda föräldrahemmet till sin mans goda hem och hon anser det endast som den naturligaste sak i världen, att hon fortfarande skall ha fullt upp af allting, att någon måste arbeta för henne och det faller henne aldrig in, att den, som gör det, är värd någon den ringaste tack — det är ju bara hans enkla skyldighet.

Naturligtvis önskar ingen verklig man, att hans hustru skall gå omkring och stöta i horn för honom, men en man känner det godt, när hans hustru uppskattar hans arbete, att hon icke är blind för det faktum, att han dag och natt sträfvar för sitt hem, för att hon skall kunna klä sig väl och lefva på samma sätt som grannarne.

I allmänhet får den gifta mannen mycket litet öfver för sig själf utom sin hustrus erkännande.

Om han inte ens får det, känner han sig i sanning riktigt fattig, ty, sedan alla familjens utgifter äro betalda, har han vanligen sällan råd att tänka på sin egen personliga smak.

Det är i sanning mödan värdt för en kvinna att minnas detta och att åtminstone någon gång visa sin man att hon skattar och aktar hans arbete, ty det går mycket lättare att arbeta för den som är tacksam, än att sträfva för den som är otacksam.

Allt är relativt här i världen, men olyckligtvis göra kvinnorna hållre sina jämförelser uppåt än nedåt.

Sällan hör man en kvinna tacka Gud för att hennes man är en bra affärsman, i stället för en slarfver, eller att han är i någon annan enkel borgerlig ställning i stället för t. ex. grofarbetare.

Tvärtom, hon grämer sig öfver, att hon blifvit gift med en handlande i stället för en stor skald eller sångare eller att hennes man har en futtig lön i stället för att kunna klippa kuponger.

Kvinnorna måtte icke förstå, hur nedslående detta är för en man, som gör sitt bästa; som har släpat och slitit för henne och hemmet, och så får förebräelser för att han inte lyckas bättre.

Om en kvinna vill göra jämförelser, borde hon för ett ögonblick tänka på alla dem, som ha det sämre stäldt än hon. Hon skulle då bestämdt uppföra sig annorlunda mot sin man.

Kvinnorna äro ömhjärtade, då de se en stackars häst släpa på en stor börda, men ofta nog ha de endast hårda ord för den man, som får släpa mer än hästen.

Forna tiders husmödrar.

„Husmoderens Blad“, den bekanta danska damtidningen, har publicerat denna artikel, hvilken kan ha sitt intresse för jämförelsens skull, när nutidens husmödrar klaga öfver öfveranstängning och för mycket arbete inom hemmet.

För femtio år sedan, och naturligtvis därförut, fanns det ingalunda så godt om pengar som nu, och det skulle ansetts för ett synnerligen klandervärdt öfverflöd att köpa färdigt, hvad som kunde göras i hemmet.

Vår sagesman skriver:

„Dagen börjades tidigare då än nu. Kontor och affärer öppnades på sommaren klockan sju, på vintern klockan åtta, och samtidigt började skolorna. Då gällde det att vara rask i vändningarna. Jungfrun skulle gå efter mjölk, men först och främst efter vatten, och det var icke ovanligt, att det var ganska långt till närmaste brunn. Jungfrun hämtade det i två spänner, hvilka tömdes i en tunna. Denna rymde i regeln tio spänner, och således måste vatten bäras hem fem gånger. Sedan var det att gå ned i vedboden och hugga ved, som köptes famnvis och endast nödtorftigt höggs sönder af en karl. Husmodern å sin sida sörjde för, att man och barn fingo hvad de skulle, innan de gingo hvar och en till sitt, och först sedan

började dagens egentliga arbete, fördeladt på lämpligaste sätt.

Kött, fläsk och skinkor skulle rökas och saltas. Kål, bönor och andra grönsaker läggas in, för att ej tala om frukt, som skulle syltas, torkas och kokas in.

Också tvål kokades hemma. Fettet både till denna och till talgljusen fick man af fett kött. En dag i veckan ställdes det till bak. Och så gick förmiddagen.

Att laga middag var också förenadt med mera bestyr än nu. Sopprötter t. ex. fanns då ej att köpa, dem fick man taga från sin egen täppa eller undvara. Den stora, öppna spisen måste eldas upp för den ofta rätt enkla anrättningen, och knappt hade man slutat äta förrän arbetet tog vid igen. Allt linne syddes hemma och för hand, då symaskiner endast högst undantagsvis existerade.

En husmor fick sy för hand både skjortor, dukar och lakan, hvilka senare då endast funnos på halfbredd och måste kastas samman på midten samt förses med bred fäll och hålsöm. Strumpor — både ylle och bomull, skulle också stickas och tolf par beräknades på hvarje familjemedlem.

Så var det allt slitet, som skulle lappas, lagas och stoppas. Intet plagg lades undan efter tvätten utan att det var helt. Vidare skulle barnens kläder sys. Fars och mors aflagda kläder kommo nu till användning, och de större syskonens kostymer ändrades åt de mindre. En s. k. syjungfru togs i regeln hem för att hjälpa till, men icke heller hon kunde få snitt på kläderna; småttin-garna sågo ut som fågelskrämmor.

Kvällsmaten var lättvindig nog: bredda smörgåsar och öl åt de stora. Mjök eller tunnt te åt barnen.

Denna måltid åts vid sex-tiden och sedan samlades familjen vid något „lapprigöra“.

På strumpor, som omöjligt kunde stoppas mera, klipptes fötterna af och benet repades upp och nystades på nycklar. Var det bomullsstrumpor, väfdes sedan dammtrasor af dem. Lappar klipptes och syddes sedan samman till golfmattor.

Gässen kommo oplockade in i köket. När de så plockades, lades alla de stora fjädrarna å sido, och det blef barnens kvällsgöra att repa dem. Det var det lättaste arbetet.

Det fanns också annat, som egentligen inte alls räknades till arbetet utan blott som tidsfördrif på lediga stunder. Dit hörde broderierna. Hvarje manlig familjemedlem skulle ha sin beskärda del.

Tofflor, hängslen, tobakspungar, plånböcker, tändsticksaskar, gymnastikbälten, resväskor, ja, hela västar broderades. Bostaden öfversvämmades också af allehanda stickade, virkade eller broderade föremål. Gardiner knypplades företrädesvis.

Husmoderns händer hvilade på det hela taget aldrig från arbetet. Hon handarbetade till och med på samma gång som hon läste“.

Kanske skall denna beskrifning på gångna dagars flit förefalla en modern, nervös husmor öfverdrifven, men detta är ett komplett misstag. Så arbetades det verkligen, och om det äfven måste betraktas som ett alltför stort intrång på den personliga friheten, var det dock i många fall till båtнад för hemmet och det uppväxande släktet. För mycket förvekligande och tankegrubbel af den intet „orkande“ frun är intet lyckligt tidens tecken.